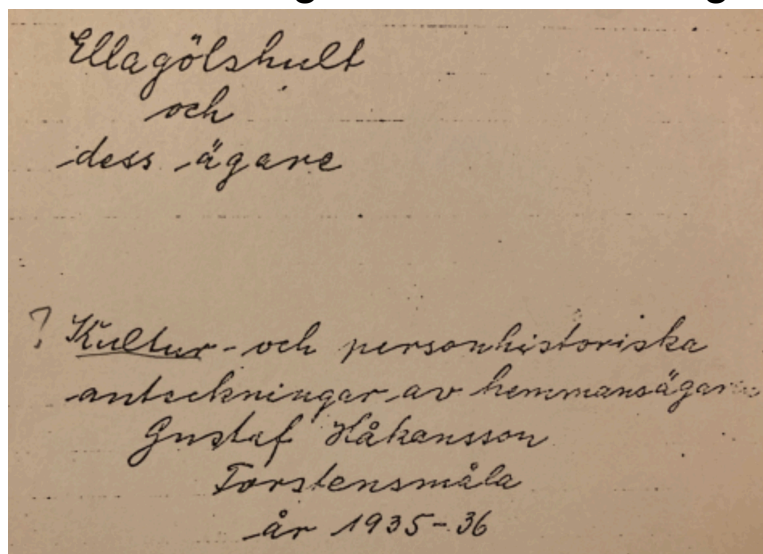

Avskrift av Ellagölshult och dess ägare

Marianna Agetorp 2024-01-22, korrigerat 2025)

Källor och personhistoriska anteckningar av hemmansägaren Gustaf Håkansson Torstensmåla år 1935 till 1936

Historik

Redan i 1635 års jordebok omtalas en 1/4 mantal skatte Ellagölshult beläget i Härlunda socken av Allbo härad. "Sannolikt tillhörde det även denna gård det friherreskap "Herrelind" som år 1650 upprättades för riksrådet Served Bååt vilken därigenom blev gårdens förste kände ägare. 1680 blev Kronan ägaren till hela detta friherreskap. 1762 köpte en Nils Giselsson en 1/4 mantal Ellagölshult av Börje Johansson. 1778 delades gården emellan Nils Giselsson och hans bror Sven Giselsson. (Stämmer ej Nils Giselsson brukade ensam gården fram tills dess att han överlät den till sina söner Sven Nilsson och Per Nilsson Ref: Karin Ljungberg). 1786 sålde Nils Giselsson och hans hustru Sissa Persdotter 1/8 mantal till sin son Per Nilsson och dennes hustru Maria Bengtsdotter. 1787 dog Nils Giselsson vilken ägt den östra delen av gården i 24 år. 1813 sålde Sven Giselsson den östra delen av

gården till sin son (?) Johan Svensson född 1792, och dennes hustru Elin Magnusdotter född 1797.

1816 förrättades laga storskifte i Ellagölshult mellan Per Nilsson och Johan Svensson som vardera ägde en 1/8 mantal. Rågängen gick snett igenom Per Nilssons ladugård och mitt igenom gårdens gemensamma mangårdsbyggnad. Brunnen, bastan och den lilla kvarnen vid bäcken nyttjades även gemensamt. 1830 sålde Per Nilsson 1/8 mantal till sin son Håkan Persson. Per Nilsson dog 1835. Han hade då varit ägare till en 1/8 mantal i 44 år. 1835 förrättades laga skifte mellan bröderna Håkan Persson och Jakob Persson emedan den sistnämnde köpt det torp som låg på hans faders gård invid gränsen mot Siggeboda. Därav, jämte en del av skogsmarken, bildades nu 1/32 dels mantal som sedan ägdes av en Jakob Persson en tid.

Resten av fädernegården behöll Håkan Persson som var gift med Anna Karlsdotter, till sin död 1856. Han hade då varit boende i 21 år på sina faders gård. År 1841 sålde Johan Svensson 1/8 dels m.t. till Sven Karlsson och hans hustru Katrina Håkansdotter för ett pris av 1879 riksdaler. Johan Svensson hade då varit ägare av den östra delen av Ellagölshult i 28 år. 1860 köpte Bengt Jönsson 3/64 dels m.t. av förmyndaren för Håkan Persson omyndiga barn och gifte sig med änkan Anna Karlsdotter. Därigenom kom denna del av gården ur den gamla släktens ägo ända till 1886 då gården såldes till till Johan Nilsson som var sonson till Johan Svensson född 1854 och Bengt Jönsson dotter Blenda Bengtsdotter. Bengt Jönsson hade då ägt denna del av gården i 26 år.

Han dog i Torstensmåla 1808. Hans hustru dog i Uthövdan Virestad omkring 1905. Då Jakob Persson sålde 1/32 del

troligen på 1840- talet till "Töste-Jössen" (?) och dennes hustru Britta (Jakob syster) kom denna del av Ellagölshult att stanna i den gamla släktens ägo. Den ägdes sedan av den sistnämndes son Sven Jönsson till omkring 1893, därefter av dennes dotter Tilda och hennes man Gustav Magnusson till omkring 1930, samt därefter av deras son Ernst Gustafsson. När Johan Svensson år 1841 sålde sin gård kom denna del av Ellagölshult ur den gamla släktens ägo, troligen för all framtid. Då hans efterträdare Sven Karlsson dog 1854, hade han ägt denna del av gården - den östra rättningen i 13 år.

Han var gift två gånger, sista gången med Märta Persdotter född i Hönshylte 1824. År 1856 köpte hon 1/16 mantal av Sven Karlssons arvingar och sålde den samma år till Johan Andersson - född i Härlunda 1824 - med vilken hon ingick nytt äktenskap samma år. Då han 1885 sålde 1/8 m.t. till sin äldste son Gustav Johansson född i Ellagölshult 1858 - och dennes hustru Emma Karlsdotter född i Torstensmåla omkring 1857, död i Ellagölshult 1912 - hade han ägt denna gård i 29 år. Johan Andersson dog 1915 och hans hustru 1911, båda i Ellagölshult. Gustav Johansson den nuvarande ägaren har ägt gården i 50 år. Då Johan Nilsson 1926 sålde 3/32 dels mantal Ellagölshult till sin son Einar Johansson och dennes hustru Astrid Karlsson från Torstensmåla, hade han ägt denna del av det gamla släkthemmanet i 40 år.

Med stöd av gamla köpebrev, lagfartsbevis och lantmäterihandlingar anser uppgiftstecknaren av denna historik sig kunna bevisa att Einar Johansson och hans hustru Astrid Johansson, född Karlsson, båda härstammar från en broder till Nils Giselsson som 1762 inköpte 1/4 dels mantal Ellagölshult, varav 3/32 delar alltså hava ägts av

dennes släktingar sedan 173 år tillbaka.

Gårdens namn och bebyggelse

Gårdsnamnet Ellagölshult är tydligen bildat av den nordiska kvinnonamnet Ella i samband med det göl som ligger nära gården, samt av ordet hult, som betyder skogsdunge av ek eller bok. Gårdens förste byggare har alltså bosatt sig i en lövskog i närheten av det lilla göl som fordom kallades "Ellas göl".

Om den första bostaden utgjordes av en jordkoja, en så kallad backstuga eller av en timrad ryggåsstuga är obekant. De byggnader som funnos på gården år 1816 utgjordes av en mangårdsbyggnad vars gavlar vette åt öster och väster. Den stod på den plats där Einar Johanssons vedbod nu står längs den gärdesgård som nu utgör rågång mellan 3/32 och 1/8 mantal. Sannolikt var denna byggnad uppförd i senare hälften av 1700 talet av furutimmer med en ryggåsstuga i mitten så lång att den var delad i två rum av en timmervägg. Sannolikt var den samman byggt med en loft-byggnad vid vardera ändan enligt den tidens sed. Såväl muntlig tradition som lantmäterihandlingar bevisar att Per Nilsson bebodde byggnadens västra del och Johan Svensson den östra delen. Något söder därom stod Per Nilssons ladugård och vid östra sidan längs vägen stod Johan Svenssons ladugård. I en backe söder om denna byggnad fanns en murad potatiskällare vilken längre fram i tiden kallades "Jakobs källare" emedan Jakob Persson där på 1830 talet inhyst sin häst?! Gårdens husbehovs kvarn som 1822 ansågs kunna för mala 10 tunnor spannmål årligen, var belägen på Johan Svensson gård österut där Ellshultabäcken bildar ett tämligen högt vattenfall. Denna

gamla Kolvekvarn stod kvar där till omkring 1875 då den flyttades av Jöns Jönsson till Siggamåla där den ännu står. På 1880 talet byggdes en ny kvarn på samma ställe. Den är nu riven. Bondgårdens basta låg något norr om bron vid bäcken under hela 1800 talet och användes både till torkning av och vid mältning av malt. Gårdens behovsbränneri låg på västra slutningen av den backe där Gustav Johanssons mangårdsbyggnad nu är belägen. Bränneriet användes till brännvins bränning intill 1857 och stod kvar till 1800-talets slut. Troligen omkring 1820 uppförde Johan Svensson en ny mangårdsbyggnad uppe på samma tomt där den nuvarande gården står på Gustav Johansson gård. Den gamla som revs 1881 stod i samma längdriktning som den nuvarande. Den var en tvåvånings byggnad tio alnar bred och omkring dubbelt så lång. I nedervåningen funnes två framkammare längst i öster, stugarum, kök, köks-kammare och förstuga. I andra våningen funnos en framkammare använd till förvaring av spannmål, nattstuga, trapprum och klädkammare. Öppna murade spisar funnos i storstugan, nattstugan och köket. Den nuvarande byggnaden uppfördes av Johan Andersson 1885. Den nuvarande stenladugården uppfördes av Johan Andersson troligen på 1860 talet. Mangårdsbyggnaden på 3/32 mantal uppfördes troligen av Håkan Persson omkring 1840(?). Den har blivit grundligt restaurerad av den nuvarande ägaren. Den nuvarande ladugården uppfördes av Johan Nilsson. När de till gården hörande torpen först bebyggdes är obekant men troligen har det varit på 1700-talet. År 1816 voro både Kvarnholmen och även benämnd "Isterkullen" och dom två andra torpen bebyggda. Ryggåsstugan på "Isterkullen" revs och bortfördes omkring 1875. Den gamla stugan på 1/ 32 m.t. revs och bortfördes omkring 1875.

Den gamla stugan på 1/32 mantal revs omkring år 1900 då Gustav Magnusson uppförde denna varande. Ladugården på denna gård uppfördes på 1820 talet. En gammal ängslada av sten finns ännu på 1/8 mantal. En gammal smedja finns även på 1/32 mantal.

Gårdens läge natur och kultur kultur.

Gården Ellagölshult är belägen i sydöstra delen av Härlunda socken i södra Småland, i Allbo härad och Kronobergs län. Avståndet såväl till Härlunda kyrka som till Almundsryds kyrka är nästan lika, omkring en mil. Den bäck som rinner ifrån den förut omtalade gölet i nordlig riktning till rågången mot Brändetorp, utgör sedan gräns både mot Krampamåla och delvis Siggaboda.

Gårdens utfartsväg söderut går vid Siggeboda ut till allmänna vägen Siggaboda-Ryd och norrut förbi gårdarna Brändetorp och Långasjömåla till allmänna vägen Ålshult Häradsbäck. Gårdens ytvidd utgör omkring 500 tunnland. Terrängen omväxlar med höga backar, stenig hagmark kärr och mossar. Åkerjorden består av delvis mycket stembunden svartmylla på jetterbotten. Den odlade sidlänta jorden består i närheten av gölet och bäcken av bördig dy och kärrjord. Stengårdsgårdarna och stenrösen i närheten av det gamla åkrarna vittna om det oerhörda arbete som fordom blivit nedlagt på deras uppodling. I senare tid har ägaren till 3/32 mantal bortfört en stor del av de största jordstenarna på åkerjorden. Upprensningen av bäcken som påbörjades 1868 och avslutades vid den sista sänkningen av gölet är genom de tvister och kostnader den medfört ett av de mörkaste bladen i gårdens kulturhistoria, men då man betraktar den vackra grödan på de nu odlade fordom översvämmade fälten måste man dock medgiva att arbetet lönat sig. Svedjebruket var, i

synnerhet under husbehovsbränningens tid, ett näringsfång som Johan Svensson mer än någon annan lär ha ägnat sig åt. Skogen höggs ner, brändes och "dragbrändes" så länge det fanns något kvar av matjordslagret i hagmarken närmast gården. Då växte där potatis och råg, nu växer där ljung lingonris och tallbuskar. På den tiden hade skogen ringa värde men på de sista 50 åren har skogsmarken i Ellagölshult inbringat ganska stora summor. Tjärbränning ha förekommit även på denna gård, senast 1918. Gårdens boskapsskötsel har under tidens lopp förändrats här som annorstädes. Oxar stutar "bölar" ollonsvin och getter som fordom funnits har nu försvunnit och fåren har även minskat i antal och åtföljas icke längre av någon "fårhund". Hästar, **korsvin** och får av nyare och senare ras har kommit i stället. Tidningar och radio kommer nu med färskare nyheter till gården än på den tiden då knallar, gesäller och tiggekäringar förkunnade de senaste nyheterna ute i dessa avlägsna bygder. På gårdens utfartsväg där man på Per Nilssons tid i slutet av 1700 talet fraktade mjölsäckar på hästryggen och gick eller red till Härlunda kyrka, där rullar nu vagnar både med och utan hästar det vill säga motorfordon. Snart kommer det elektriska ljuset att lysa i gårdens byggnader istället för forna tiders stickstakar tjärlampor, talgdankar och hinnlyktor.

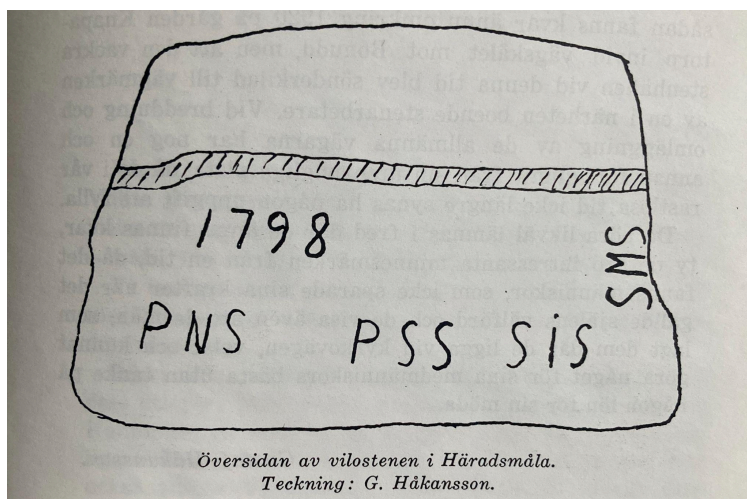
"Nytt folk och nya seder"

Avskrift av Ellagölshult och dess ägare
Källor och personhistoriska anteckningar av
hemmansägaren Gustaf Håkansson Torstensmåla
år 1935 till 1936

Heft II

Släkt och folkminnen från Ellagölshult

I slutet av 1700-talet då Per Nilsson ("Pelle i Elshult") var bonde i Ellagölshult hade man inga inga körbar väg därifrån till Härlunda kyrka. Per Nilsson plögade rida dit på riktningen som då gick öster om den stora myren i Brändetorp upp till Långasjömåla gård där det fanns en genväg västerut till den väg eller ridstig som från Lappareboda och Spjutartorp följde Huvudsjön till Häradsmåla. Vid detta vägskäl låg en flat sten på vilken kyrkfolket plögade sitta och vila när de gingo till eller ifrån kyrkan. Där brukade Per Nilsson och tre andra bönder från Lappareboda och Spjutartorp rasta och ta sig några super ur "lomme flaskorna" innan de skildes åt. Slutligen kommo de överens om att hugga in sina namn och årtalet i vilostenen till ett minne åt eftervärlden. Så skedde och stenen ligger ännu kvar med årtalet 1798 samt bokstäverna PNS, PSS, SJS och SMS fullt läsliga. (se artikel i Almundsryds Hembygdsförening)

*Översidan av vilostenen i Häradsmåla.
Teckning: G. Håkansson.*

På trumpetarebostället Siggaboda bodde i början på 1800-talet en arrendator som hette Magnus och hans hustru Sara. Det berättas att Sara sent en kväll var på väg till sitt hem

och skulle gå över en spång som låg över en stor bäck. Där mötte hon är på tjuvar som var ute om natten för att stjäla vilket ofta förekom på den tiden. Då sa den ena tjuven till den andra. "De ä nået bäst å skuffa ned käringna i bäcken, så fao ingen veta att vi ha vatt ute i natt"!

Detta hörde Sara och sade: "Å dä är måningen väl inte å göra, vänta lite så ska ja bju pao en syp"! Varpå hon tog upp en liten lommaflaska ur kjoltaskan och lät dem tömma den. Detta hjälpte så att de lät henne gå sin väg ifred. En vinterkväll 1819 var Saras 16 åriga dotter Elin ute på isen nära gården i Siggaboda för att "slå kana" och roa sig med jämnåriga. Då kom det bud ifrån mor Sara att Elin genast skulle komma in. Vad var orsaken? Jo det hade kommit en friare på besök. En av socknens rikaste ynglingar den 21 årige Johan Svensson i Ellshult var kommen för att fria till Elin Magnusdotter i Siggaboda. Om hon var så värst hågad för att gifta sig så tidigt är obekant, men att hennes föräldrar gärna ville se henne som bondmora i Ellshult är säkert och då betyder det säkert ingenting vad hon själv ville. Den 2 april -1813 blev hon gift med Johan Svensson, längre fram i tiden vida känd under vardagsnamnet "Gamle Jan".

Samma år blev Sverige indraget i kriget mot Napoleon den I. På sommaren 1814 inryckte den svenska hären i södra Norge. En tid förut hade svenska konungen till härens förstärkning uttaget ett stort antal unga felfria män en från varje hemman, enligt muntlig tradition. Bland dessa var även den så gott som nygifte Johan Svensson. Före avresan till Norge begingo de inkallade lantvärnsmännen nattvarden varvid den tjänst förrättande prästen talade över 1 Konungabokens 17:e kapitel 7 vers: "Statt upp och ät, ty du har en stor väg framför dig!" enligt Johan Svenssons egen berättelse efter hemkomsten. Före kriget var han en

nykter och allvarlig man men under vistelsen i Norge blev han bekant med en dalkulla vilken möjligen kan ha varit [marketenterska](#) och åtföljt hären. I vad förhållande han stod till henne är obekant men då hären hemförlänades vid krigets slut samma år, spådde hon att om han övergav henne så skulle han sluta sitt liv i fattigdom. Då han kom hem var han drucken och sjöng på en dryckesvisa och från den tiden lär hans begär efter brännvin ha blivit allt större. Då bränneriet stod på hans egen gård och han odlade korn på en stor del av åkerjorden och potatis på svedjelanden samt hade full laglig rätt att förvandla så mycket som han önskade därav till brännvin så bör man ej förvåna sig över att han gjorde det. Troligen förbrukades mera brännvin hemma på gården än som var nödigt och nyttigt. Dels därigenom och dels därigenom att han lejde folk till en del arbete på gården såsom husbyggnader, skogshuggning och väganläggningar med mera, samt lär ha förlorat pengar genom att låna bort eller gå i borgen för folk, så försämrades hans ekonomi alltmera. Dessutom hade han tio barn att försörja. Av dessa var Britta även kallad Beata den äldsta dottern och lär ha blivit gift med en soldat.

Magnus den äldsta sonen gifte sig med Hanna, - en syster till "Blesa- svennen" d.ä. - samt övertog torpet Kvarnholmen = Isterkullen. Då gamle Jan och hans hustru "Jana Äling" sålt gården 1841 fingo de är flytta ner till Magnus och Hanna där "Gamle Jan" dog i fattigdom (såsom dalkullan en gång spått) omkring 1850??

Hans änka dog i samma stuga några år senare och sonen Magnus omkring 1870?? Gamle- Jans" andre son Sven dog vid endast 19 års ålder. Dottern Karla (Kärta) kom till gården Månsken i Kyrkhult Blekinge. Sonen Nils "Jana Nesse" gift med Bengta (Nessa Bengtan) bodde under senare delen av sin tid på ett torp i Gäddhult Härlunda. Han lär haft god

sångroäst och var därför ofta anlitad som liktalare ("vekastapräst") (Anmärkning: Titeln "vekastarpräst" användes i äldre tider på alla icke prästvigda liktalare, därför att talet och sången utfördes utanför sorgehuset där ofta vedbacken "vekasten" var belägen framför dom små torp eller backstugorna. Upptecknaren)

Död?? Kerstin född 1826 tjänte bondpiga ifrån sitt femtonde år till den hon idatet på 1850 talet gifte sig och bosatte sig på ett torp i Farabol Kyrkhult något söder om Grytsjön. Av hennes barn är Bengta född 1860 och numera bosatt i Mörbrohult Kyrkhult samt gift med upptecknarens fader Håkan Karlsson. En syster Emma född 1870 gift i Spjutaretorp, en broder i Amerika. Gustav, bosatte sig i Gylsboda i Örkened Skåne Död?

Kristina (Stina) gift och bosatte sig i Torpaskog troligen i Dänningelanda socken i Småland. Död?? Katrina kom till Torbjörnshult i Härlunda socken. Död? Anna den yngsta dottern, kom till gården Gåragöl i Jämshög, Blekinge. Död? Då Gamle Jan son Magnus (Jana Majnus) dött gifte hans dotter Singel sig med Karl Svensson i Torstensmåla varpå de bodde kvar på torpet till omkring 1875 så att deras äldsta dotter Matilda även blev född där. Kort därefter sedan de flyttat blev stugan nedriven.

Under den stora utvandringen som ägde rum från Småland till Tyskland under tiden 1870 - 71 medföljer även tre av Gamla-Jans sonsöner nämligen Johan Magnusson, Johan Nilsson och Sven Nilsson. Av dessa återvände endast Johan Nilsson vilken som förut är omtalad inköpt 3:32 mantal Ellagölshult. De övriga blev bosatta i staden Kiel där de såväl som deras efterkommande utan tvivel blevo lika goda medborgare som deras förfäder varit i Sverige. Såväl Johan Magnusson som hans son Otto Magnusson har besökt sina fäders hembygd varvid upptecknaren haft

nöjet att göra deras bekantskaper, likaså Sven Nilsson och hans dotter fröken Ulla Nilsson är för upptecknaren välbekanta. "Gamle-Jan" var under sin kraft dagar en fjärdingsman och auktionsropare. Att han inte var "buskablyg" (rädd av sig) kan man förstå av följande. Under den tid han var fjärdingsman hade ett par inbrottstjuvar sitt tillhåll på Jönsartorpet i Brändertorp. De lär ha varit bröder och utgjorde en verklig skräck för orten ty de vore så fräcka att de till och med skötto in genom fönstren nattetid. Slutligen tog "Gamle-Jan" ett par handfasta män med sig, en kväll och gick upp till stugan där de för tillfället befunno sig. Jan gick in ensam medan de andra stannade utanför. Då han kom in stod den ena tjuven där med en kapprock löst hängande över axlarna färdig att ge sig ut. Jan stannade då innanför dörren och stödde sig mot en stol. "Va är du för ren å vad vill du? frågade tjuven. Jag vill veta var ni ä för folk, och be att ni följer med ut" svarade Jan. Då kastade tjuven av sig kapprocken och röt "Förrän du tar me sprätta ja upp buken på de!" varpå han gick emot Jan med en stor kniv i den högra handen och en ullsax i den andra. I samma ögonblick fattade Jan stolen och slog därmed tjuven i huvudet så att han föll sanslös till golvet. Då sprungo de som stått utanför in och gepo den andre som bad om sitt och sin brors liv var på de häktades.

Emella 1/32 mantal och den gamla gården i Ellshult går den nuvarande körvägen över ett par branta backar, de så kallade "Gastaliarna" det vill säga brant väg över backar där man sett, hört eller råkat ut för "gastar". Anmärkning med ordet "gast" menas en vålnad eller ande som enligt den gamla folktron, fortlever efter en människas död och "går igen" till de platser där människor i livet gjort något orätt. Uppt.

Ingen sägen finnas bevarad angående uppkomsten av namnet "Gastaliarna" men det berättas att man på Gamle Jans tid ofta fick höra två gasta springa om nätterna ut efter rågången mot Spjutaretorp vid de så kallade Drakaängarna. Man trodde att det var två bönder en från Ellshult och en från Spjutaretorp som under sin livstid flyttat råmärkena var på sitt håll för att tillskansa sig mark på den andras bekostnad. Till straff härför fingo de sedan så som gastar springa där om nätterna. Ibland möttes de och då slogs de och skreko så att det hördes på långt håll. En person som var ute sent en kväll fick höra den ena gästen skrika och tyckte det var roligt att härma denne, vilket han också gjorde, till dess att han fick se gästen, som en man utan huvud, springande emot sig, sen var han inte hågad för att härma gästen mer. Då Gamla -Jan ännu bodde i den gamla ryggåsstugan hemma vid gården i Ellshult hade han en gång två skraddare där till att sy kläder åt honom och hans familj. Han talade då om att en gäst brukade gå där i stugan om nätterna och blåsa i spisen sedan husfolket gått och lagt sig. Då ingen av dem var rädd för gästar fingo de båda skraddarna ligga i ugnssängen närmast spisen. Ut på natten kom gästen som vanligt och blåste tag i glödhögen. Då viskar den ena skraddaren till den andra: "Såi du hårt han blaos? Ja sa den andre, "han blaoste rä daolit"? Då blåste gästen för andra gången något kraftigare. "Å bättre kan du" tyckte skraddaren. Då blev gästen arg och blåste så våldsamt i spisen att spjället for upp och gästen for ut och sedan hördes han aldrig av mera i den stugan. I östra delen av gården nära bäcken ligger en backe som kallas "trollbacken". Där ligger några stora stenblock om varandra. En torpare i Trollaboda "Bådda Svennen" påstod att han sett en liten gubbe med en röd mössa på huvudet försvinna

under dessa stenblock och då "Bådda-Brittan" en gång plockade bär i närheten samt hade sin femåriga son Henrik med sig försökte han krypa in i en klipphåla där, men fick också se en sådan liten gubbe, varför han blev rädd och sprang till sin mor och talade om vad han sett. I slutet på 1700-talet var det vanligt i dessa bygder att tidigt om morgonen Annandag jul rida ikapp eller som det då hette "Ria Staffan schåle". Från olika håll har man då ridit till bron som låg över bäcken något norr om gården vid Ellagölshult. Emedan bäcken vid gården Ellagölshult rinner mot norr, och man fordom trodde att allt ont kom från norr, ty det var mörkrets och köldens värld, så kunde man även bota vissa sjukdomar vid nordrinnande vatten. En kvinna, som var född på gården men sedan bosatt sig på en annan gård hade en gång i början på 1880-talet en liten son som hade fått kikhostan. Före soluppgången den 1 maj

Valborgsmässodagen tog hon pojken med sig till gården, klättrade upp i träd, rev ner ett skatbo, tog detta med sig ner på bron som låg över bäcken, tog vatten ur bäcken i en trebent kopparpotta och satte denna på bron med skateriset och rörde mjöl i pottan till mjölgröt som pojken sedan måste sitta på bron och äta upp. Om det hjälpte för hans kikhosta är inte säkert men att denna historia är sann det är fullkomligt säkert. Som ett sista exempel på att våra förfäders gudsdyrkan, en återstod av den gamla asatron, ännu kvar levde omkring 1870, kan omtalas att en gammal kvinna på gården brukade offra tre sädesstrån åt "Gloson" vilken anses vara en småländsk motsvarighet till Fräjas galt. Offret tillgick så att när den sista sädeskärven skars, då skulle strån kvarlämnas vilka varken fingo avskäras eller uppräckas men de skulle sammanbindas och böja sig ner på marken, och där fasthållas med en liten sten som lades ovanpå dem, under det man sa: " Detta skall Glosona ha"!

Slutord

Med dessa anteckningar angående gården Ellagölshult och dess ägare har jag efter bästa förmåga sammanfört det material jag lyckats insamla dels ur gamla papper delvis oläsliga, dels är de muntliga traditioner som blivit bevarade inom den släkt som innehåft gården. Då jag icke varit i tillfälle till några arkivstudier måste jag utelämnar många åtal och istället endast utsätta (??) Då jag själv haft och har släktingar på den gård där min mor var född, har det varit ett sant nöje för mig att i min ringa mån bidra till kännedomen om gårdens historia och om de människor som där levt och verkat i svunnen tid.

“Väl bondens minne sänkes i grav
men hans verk varar tiden ut”

Torstensmåla januari 1936 Gustaf Håkansson
Tacksamhet och förundran över min morfar Gustaf
Håkanssons handskrivna anteckningar.
Marianna Agetorp 2025